

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אדו"ח אדר, ה'תשל"ה

יוצא לאור לשי"פ תצוה, י"א אדר-ראשון, ה'תשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תצוה, י"א אדר-ראשון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות אדר"ח אדר ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום ג' שהוכפל בו כי טוב, ז' אדר, ה'תשפ"ב,
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2022 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת יום ג' פ' תרומה, אדר"ח אדר, ה'תשל"ה.

בלתי מוגה

א. מאמר ד"ה ויקחו לי תרומה וגו'.

* * *

ב. דובר כבר כמ"פ במשך השנה אודות שינוי הקביעות משנה לשנה, שגם בנוגע לענינים שהם תמיד באותה קביעות, בדוגמת פורים שהוא לעולם ביום י"ד בחודש אדר, הנה הקביעות בימי השבוע אינה בשוה בכל השנים, אלא יש בזה שינויים (ועד"ז בכ"כ מועדים וענינים); ודוקא בשנה זו ישנם כו"כ ענינים שקביעות כולם היא ביום שלישי,

— בדוגמת פורים, וכן יום א' דר"ח אדר (שבו נערכת התועדות זו), ועד"ז בנוגע ל"ט כסלו וכו' (כמדובר לעיל¹), וכן ל"ג בעומר, כפי שמביא רבינו הזקן בסידורו² הסימן פל"ג, שביום שחל בו פורים יחול לעולם ל"ג בעומר³ —

שיום השלישי מובדל מכל שאר הימים, אפילו מיום השבת, בכך שיש בו המעלה שהוא יום שהוכפל בו כי טוב⁴, שהו"ע "טוב לשמים וטוב לבריות"⁵.

וע"פ תורת הבעש"ט⁶ שמכל ענין צריך ללמוד הוראה בעבודת ה', מובן, שבשנה זו יש הדגשה מיוחדת בענין "טוב לשמים וטוב לבריות".

ג. והענין בזה:

עצם הענין שצריך להיות "טוב לבריות" — אינו חידוש, ובשביל זה לא זקוקים ליום השלישי, שהרי ישנם כו"כ מצוות בתורה שענינם "טוב לבריות", החל ממצות גמילות חסדים שכוללת כל המצוות כולם⁷; החידוש הוא — שבאותו יום ישנם הן "טוב לשמים" והן "טוב לבריות".

ובהקדמה:

---

(1) בראשית לג, ב. משפטים ע' א'קנו. ועוד.
 (2) תו"א סט, ב.
 (3) ראה גם תו"מ חע"ו ע' 191. וש"נ.
 (4) ב"ר פ"ד, ו. הובא בפרש"י עה"ת
 בראשית א, ז.
 (5) ראה קידושין מ, א. וראה אוה"ת
 (6) ראה כש"ט בהוספות סרכ"ג ואילך.
 (7) ושו"נ (נעתק ב"היום יום" ט אייר).
 (7) ראה מפרשי המשנה אבות פ"א מ"ב.
 תו"א וישב כט, ג. לקו"ת ראה כג, ג. תצא
 לט, א. ובכ"מ.

בכלל הנה מצוה שענינה "טוב לבריות" היא גם "טוב לשמים" — שהרי הסיבה לכך שצריך ליתן צדקה ולגמו חסדים היא בגלל שהקב"ה צוה זאת.

וכפי שרבינו נשיאנו מאריך בכמה דרושים⁸ בנוגע למעלת אברהם אבינו, שהנדיבות שלו היתה לא מצד היותו בטבע איש נדיב, אלא בגלל ציווי הקב"ה, כמ"ש "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט", היינו, שענין הנדיבות הי' אצלו מצד "דרך הוי'".

ועפ"ז יובן מ"ש במדרש¹⁰ בנוגע לאברהם שאמר לאורחים "אמרו ברוך א-ל עולם שאכלנו משלו", ואלו שלא רצו לברך, הי' מיצר ומעיק להם כו' — שזהו היפך ענין החסד — כיון שהחסד של אברהם לא הי' מצד טבע נפשו, אלא מצד שמירת "דרך הוי'", גם אם בשביל זה צריך לשנות טבע מדותיו; ודוגמתו בכל אחד מישראל, שצריך לשנות טבע מדותיו [וכידוע מאמר הצמח צדק¹¹ שענין החסידות הוא לשנות טבע מדותיו, או מדותיו הטבעיים — כב' הגירסאות שבדבר], כפי שהתחיל ע"י "אחד הי' אברהם"¹².

ונמצא, שכל מצוה שהיא "טוב לבריות", הרי היא בדרך ממילא גם "טוב לשמים"; יכול להיות ענין שהוא רק "טוב לשמים" ולא "טוב לבריות", אבל לכאורה לא יכול להיות "טוב לבריות" ללא "טוב לשמים".

ומזה גופא מובן שהחידוש בענין ד"הוכפל בו כי טוב", "טוב לשמים וטוב לבריות", הוא — שב"טוב לבריות" ישנו בגלוי הענין ד"טוב לשמים" בתור ענין בפני עצמו: לא זו בלבד שכאשר שואלים אותו מהו הטעם שעושה פעולה זו, אומר, שעושה זאת בגלל שרוצה לקיים מצוה שניתנה מן השמים, אלא שבמעשה גופא ישנו ענין של "שמים".

וזהו הענין ד"הוכפל בו כי טוב" — שישנו ענין שניכר בגלוי שהוא "טוב לשמים", וענין שניכר בגלוי שהוא "טוב לבריות"; והחידוש של יום השלישי הוא — שבאים בבת אחת,

— כשם שיום (השלישי) הוא שלימות של ענין אחד, וכידוע

8) ראה סה"מ תרפ"ט ע' קלב ואילך. 11) ראה סה"ש תרצ"ד ע' 266 ואילך. וש"נ.

9) וירא יח, יט. 12) יחזקאל לג, כד.

10) ראה ב"ר פמ"ט, ד.

הראי' על זה מדברי הגמרא¹³ בנוגע לנזירות: "יומי .. כתיב, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד .. דמפסקי מהדדי", היינו, שאין זה ענין שנחלק לשעות, או ליום ולילה, אלא כל יום הוא מציאות אחידה —

והיינו, שכל רגע שביום הוא רגע של יום השלישי שהוכפל בו כי טוב, שצריך להיות באופן של "טוב לשמים וטוב לבריות" ביחד.

ד. ומה למדים גם בנוגע לפעולת האדם בשייכות ליום הפורים שקביעותו בשנה זו היא (כמו הקביעות דיום ראשון של ר"ח אדר) ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב — שהרי ההדגשה המיוחדת בגילוי ובגלוי בימי הפורים היא בענין ד"טוב לשמים וטוב לבריות":

בכל יום טוב, "מועדים לשמחה"¹⁴, ישנו החיוב "ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך וגו' והלוי והגר וגו'¹⁵, כפי שמביא רש"י¹⁶ ממדרשי רז"ל¹⁷: "ארבעה שלי כנגד ארבעה שלך .. אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך", שלכן צ"ל הענין של הכנסת אורחים בכל יו"ט¹⁸.

אבל אעפ"כ, אי אפשר לומר שנקודת ומצות היו"ט היא הכנסת אורחים — אפילו לא בחג המצות, שקשור עם אברהם אבינו¹⁹, שעבודתו היתה הכנסת אורחים²⁰, ועד"ז לא בחג הסוכות, שאף שיש בו הענין ד"אושפיזין"²¹, שהו"ע הנתינה לעניים כו', הרי מצות היום והענין שעל שמו נקרא היו"ט הו"ע הסוכה, ד' מינים ושמחה וכו'.

ואילו בפורים — הנה במצות היום מודגש בגלוי הענין ד"טוב לבריות", שזהו תוכן הענין ד"מתנות לאביונים"²², ועד"ז "משלוח מנות איש לרעהו"²², כמבואר בפירושי המגילה²³ שתוכן הענין הוא לפעול קירוב הלבבות בין איש לרעהו.

ולהעיר, שבפורים ישנו גם הענין של "פרסומי ניסא"²⁴, הענין ד"מקרא מגילה", אמירת "על הנסים" והסעודה וכו', וכו', אבל, ענינים אלו הם במדידה והגבלה, וכמו קריאת המגילה, שלאחרי קריאתה (ב' פעמים, לקרותה בלילה ולשנותה ביום)²⁵ נתקיימה המצוה בשלימותה,

13 (ז, א. נזיר)	21 (ראה זח"ג קג, ב ואילך. סידור (עם
14 (נוסח התפלה והקידוש דיו"ט.)	דא"ח) שער הסוכות רנז [שעה], ב ואילך.
15 (פ' ראה טז, יד.)	22 (אסתר ט, כב.)
16 (שם, יא.)	23 (ראה מנות הלוי למג"א ט, טז. ועוד.)
17 (ראה נחומא ס"פ ראה. ועוד.)	24 (ראה תוס' מגילה ד, רע"א. ט"ז או"ח
18 (ראה גם ת"מ חס"ב ע' 258. וש"נ.)	שם סק"ב.)
19 (זח"ג רנז, ב. טואו"ח סתי"ז. ועוד.)	25 (מגילה ד, א. רמב"ם הל' מגילה פ"א
20 (ראה רמב"ם הל' אבל פי"ד ה"ב.)	ה"ג. טוש"ע או"ח סתרפ"ז.)

ולא שייך לקרותה פעם נוספת, כיון שע"ז לא יפעל מאומה בענין מקרא מגילה (הוא יכול לפעול בענין לימוד התורה, אבל לא בענין מקרא מגילה שקשור עם פורים). ועד"ז שאר עניני הפורים הם במדידה והגבלה (מלבד ענין השמחה כו').

אבל בנוגע ל"מתנות לאביונים" פוסק הרמב"ם²⁶ "מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים וכו', שנאמר²⁷ להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים" — שבזה מודגש בגלוי הענין ד"טוב לבריות".

ועאכו"כ כפי שניכר בשנה זו, שהקביעות של פורים היא ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב — שנקודה זו היא בהדגשה יתירה.

ה. ולכן כאן המקום לעורר בנוגע לענין ה"מבצעים" בכלל, — שבהם מודגש בגלוי הענין ד"טוב לשמים וטוב לבריות", שהרי מדברים אודות תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים ונרות של שבת קודש, שהם עניני "שמים"; אבל הדיבור בזה הוא לא רק עם עצמו או עם בני ביתו, אלא זה נעשה אצלו באופן של "מבצע", היינו, שמדבר על זה עם הזולת, שזהו הענין ד"טוב לבריות" —

ועאכו"כ בנוגע ל"מבצע פורים" — שנוסף על הדיבור עם אחרים, שזהו"ע של "טוב לבריות", הרי הדיבור עמהם הוא (בנוגע לכל פרטי עניני פורים, אבל) בעיקר בנוגע ל"משלוח מנות ומתנות לאביונים" [שהרי אי אפשר להתעכב ולקרוא את המגילה עבור כל אחד, כיון שאין לדבר סוף, אלא המבצע מתבטא בכך שמספרים להם אודות החיובים שיכולים להשתתף בהם מיד, ע"ז שמסייעים ונותנים להם ענינים שבהם יכולים לקיים "משלוח מנות" ו"מתנות לאביונים"], שענינם "טוב לבריות".

ואע"פ שלכאורה אין צורך בזירוז — הרי אמרו חז"ל²⁸ "אין מזרזין אלא למזרזין", והיינו, שאפילו מי שהוא "זריז", צריך לזרז גם אותו, ואדרבה, כפי שמשמע מדיוק הלשון, שמתני בטוחים שה"זירוז" יעזור — כאשר הוא "מזרוז" גם מצד עצמו (בדוגמת "היב חוכמתא לחכימין"²⁹, ועד"ז בכ"מ).

28) ספרי נשא בתחלתו. במדב"ר פ"ז, ו.

וראה מכות כג, א.
29) דניאל ב, כא.

26) שם פ"ב הי"ז.

27) ישע"י נו, טו.

ועאכו"כ בעמדנו בר"ח אדר, ש"באחד באדר משמיעין על השקלים"³⁰,

— ואע"פ ש"אחד באדר" הוא יום שני דר"ח, הרי ההכנה לזה היא ביום ראשון דר"ח, שנקרא כבר ר"ח אדר, כפי שניכר ומודגש בתפלות שאומרים "יעלה ויבוא" וכו' —

שענין השקלים קשור עם פורים, כדאייתא בגמרא³¹ בנוגע לביטול גזירת המן (שמזה נעשה שמחת פורים): "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידי המן לשקול שקלים על ישראל ("עשרת אלפים כיכר כסף אשקול"³²) לפיכך הקדים שקליהן לשקליו, והיינו דתנן באחד באדר משמיעין על השקלים"; וכמרומו גם בג' התרומות שבפרשת השבוע³³: "ויקחו לי תרומה", "תקחו את תרומתי", "וזאת התרומה אשר תקחו מאתם", כמדובר לעיל (במאמר³⁴),

הרי זה בודאי הזמן לזרוז על כל ענינים אלו, על יסוד מארז"ל "אין מזרזין אלא למזרזין".

ו. ויש להבהיר בזה ענין נוסף — שעם היותו פשוט לגמרי, הרי כיון שחיים בחושך כפול ומכופל, יש צורך להבהירו:

אין להניח לאף אחד לסלף ולומר שזהו ענין ששייך לליובאוויטש דוקא; זה לא ענין של ליובאוויטש בלבד, אלא ענין של כלל ישראל, כמבואר בשולחן-ערוך, ולפנ"ז — בראשונים, בש"ס ובמשנה, ועד כפי שנאמר במגילת אסתר, כפשוטו ממש, באופן המובן לכל אחד ואחת, החל מ"בן חמש שנים למקרא"³⁵ (שכולל גם הלימוד של מגילת אסתר).

ובדוגמת המדובר כמ"פ בנוגע לענין של "מיהו יהודי" — שלא כדעת המטעים שרוצים לבלבל מישהו, או להגדיל את השכר שיקבל עי"ז שיעמוד בפיתויים והסתות כו', שזהו ענין של ליובאוויטש, אלא כפי שהובהר כמ"פ שזהו ענין שנוגע לקיום כל עם ישראל בכל מקום שהוא, הן בחוץ לארץ והן בארץ הקודש, "ארץ אשר .. עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה"³⁶.

ועד"ז גם בנוגע לכללות ענין המבצעים: תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, או נרות שבת קודש, ועאכו"כ מבצע פורים — שזהו ענין של

30 ריש שקלים.

31 מגילה יג, סע"ב.

32 אסתר ג, ט.

33 ר"פ תרומה. וראה רמ"א או"ח

רסתרצ"ד.

34 סה"מ תשל"ה ע' קב ואילך.

35 אבות ספ"ה.

36 עקב יא, יב.

כלל ישראל, ובמילא צריך כל אחד לעסוק בזה, ובשמחה ובטוב לבב, ואשרי חלקו וגדול זכותו.

ז. ומה שישנם כאלו שמרעישים ("טומלען") יותר או מרעישים פחות — הנה הלואי שיתקנאו וירעישו יותר ממה שמרעישים כאן, ואז יפעלו יותר כו',

שהרי חיים בעולם של "המונה של רומי"³⁷, ולכן יש צורך ב"המונה" של קדושה, אשר "זה לעומת זה עשה האלקים"³⁸,

ואדרבה: צריך לדעת שעיקר ענין "המון" נעשה בשביל קדושה, "קול גדול ולא יסף"³⁹, אלא שלאח"ז דורש הצד שכנגד, ה"לעומת זה", שיתנו גם לו אותה אפשרות, ואכן נותנים לו, כיון שלולי זאת לא יהי מקום לבחירה חפשית — שזהו החידוש הכי גדול של איש ישראל שיש לו בחירה חפשית — "ובחרת בחיים"⁴⁰, לילך בדרך הנכונה, דרך החיים של תורת חיים ומצוותי עליהם נאמר⁴¹ "וחי בהם",

וכמארז⁴² ש"לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל המשכן ובשביל ביהמ"ק", אלא שלאח"ז נמשך גם בעולם; ועד"ז בכל דבר טוב שישנו בעולם, שעיקר הכוונה היא שישתמשו בו בקדושה, ורק כדי שיהי' מקום לבחירה חפשית, הרי זה נמצא גם ב"לעומת זה".

ולהעיר: יש אמנם צורך להבהיר שלא יהי' מזה ענין של ישות וגאות וכו' — וגם הבהרה זו דרושה אצל כאו"א מישראל, הן מליובאוויטש והן לא מליובאוויטש — אבל, אסור שדבר זה ימנע מההתעסקות בענינים אלו בפועל.

ובפרט שישנו פסק-דין ברור ש"מתוך שלא לשמה בא לשמה"⁴³, והרי התחלת המאמר חז"ל היא "לעולם יעסוק אדם לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות אע"פ שלא לשמה"!

ואם יש עדיין מקום לשקו"ט אם הפשט הוא באופן כך או באופן כך — מסביר הרמב"ם עוד יותר בפירוש המשניות⁴⁴, וגם בקיצור בהלכות תשובה⁴⁵, שעבודת כל אחד אינה יכולה להתחיל מיד מתכלית

---

37) לשון חז"ל — יומא כ, סע"ב. מכות כד, סע"א.
 38) קהלת ז, יד.
 39) ואתחנן ה, יט.
 40) נצבים ל, יט.
 41) אחרי יח, ה.
 42) ב"ר פט"ז, ב. שמו"ר רפ"ה.
 43) פסחים נ, ב. וש"נ.
 44) סנהדרין ר"פ חלק.
 45) פ"י ה"ה.

השלימות, כי אם דרגא אחר דרגא, והיינו, שתחילה ישנם האופנים ד"שלא לשמה", ורק לאח"ז באים לתכלית השלימות.

ח. וכאמור — כל הנ"ל הם דברים פשוטים, שכבר דובר אודותם כמ"פ ונדפסו בכ"מ, אבל כדי להבטיח שאפילו לרגע אחד לא יתפעלו כו' בשעה שמישהו ישאל אם זהו דבר ששייך אליו וכו' — חוזרים ומדגישים עוה"פ שזהו ענין של מצוה ששייך לכל אחד מישראל וכו'.
ובנוגע לפועל:

אפילו בנוגע למצוה מדברי סופרים פוסק הרמב"ם⁴⁶ שיש בזה כל התוקף של מצות עשה ומצוות לא תעשה מן התורה, כמ"ש⁴⁷ "על פי התורה אשר ירוך וגו' לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (כמבואר במפרשי הרמב"ם אריכות השקו"ט בזה⁴⁸).

ולכן, אפילו אם הי' זה ענין מדרבנן — מספיק התוקף והזכות והאחריות לעסוק בזה במרץ הכי גדול ובזריזות הכי גדולה, ובשמחה ובטוב לבב.

וישנה ההבטחה שבודאי יהי' זה בהצלחה רבה, כיון ש"הקב"ה עוזרו"⁴⁹.

ובנוגע לאלו שמבלבלים, מאיזו סיבה שתהי', ומתנהגים באופן ד"מיצר לישראל" — דובר כבר כמ"פ שזהו ענין ששייך להקב"ה; ואילו בנוגע לפעולתו של איש ישראל — על זה אומרת הגמרא במסכת גיטיין⁵⁰: "השכם והערב עליהן לבית המדרש והן כלין מאיליהן" (כפי שמבאר רבינו הזקן בארוכה בתורה אור⁵¹); מה שעליו לעשות — "השכם והערב עליהן לבית המדרש", ואז יכלו ויתבטלו כל הבלבולים, העלמות והסתרים, כך, שיוכלו לעסוק — ביתר מרץ, שמחה וטוב לבב — בכל עניני טוב וקדושה,

ובפרט בענינים שהזמן גרמא שהם חמשת המבצעים: תורה, תפילין, מזוזה, צדקה ובית מלא ספרים, ובנוגע לנשי ובנות ישראל — נרות שבת קודש, והמבצע שהזמן גרמא ד"אחד באדר" — מבצע פורים.

ט. ויה"ר שיקויים בגלוי הציווי "משנכנס אדר מרבין בשמחה"⁵²,

49) סוכה נב, ריש ע"ב. וש"נ.

50) ז, א.

51) מקץ לב, א.

52) תענית כט, סע"א.

46) ריש הלי' ממרים.

47) פ' שופטים יז, יא.

48) ראה לקו"ש חכ"ט ס"ע 105 ואילך.

וש"נ.

וע"פ ביאור רבינו הזקן⁵³ שציווי התורה הם גם בלשון הבטחה, נמצא, שאומרים ליהודי ש"משנכנס אדר" עליו להרבות בשמחה, וגם מבטיחים לו — הבטחה מבורא עולם ומנהיגו — ש"משנכנס אדר" אכן ירבה בשמחה, למטה מעשרה טפחים, בגלוי ממש.

* * *

י. אחת הכוונות של התוועדות זו — כדי שתיכף ומיד תגיע לכל מקום שניתן להעביר ע"י הטלפון הבקשה בנוגע לזריזות במבצע פורים, ובהדגשת השייכות לכל אחד ואחת מישראל, שכן, אע"פ שלכאורה אין צורך בענין של הדגשה, שהרי זה מובן ופשוט מעצמו, הרי לדאבונו יש צורך להבהיר זאת, נוסף על מאמר חז"ל האמור לעיל "אין מזרזין אל למזרזין".

ולכן, כאן המקום להוסיף עוד ענין, שיגיע מיד מעבר לים "ובכל מדינה ומדינה"⁵⁴ — בשייכות להמדובר כו"כ פעמים במשך השנה ובשנה שלפנ"ז אודות הענין של מבצע תורה, שקשור גם עם המבצע ד"יבנה וחכמי", כדלקמן.

יא. ובהקדים — שיש לזה שייכות במיוחד עם פורים:

בנוגע לפורים נאמר⁵⁵ "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", והיינו, שעוד לפני שמזכירים "שמחה וששון ויקר", מתחילים מיד "ליהודים היתה אורה", ומבואר בתושבע"פ הפירוש ד"ליהודים היתה אורה" — "אורה זו תורה"⁵⁶.

כלומר: תושבע"פ איננה שוללת ח"ו את הענינים כפי שהם כפשוטם בתושב"כ; אדרבה: תושבע"פ עצמה אומרת את הכלל ש"אין מקרא יוצא מידי פשוטו"⁵⁷ (חוץ מ"שלשה מקומות כו"⁵⁸), אלא תושבע"פ מבארת ומסבירה שיבינו טוב יותר את הענינים כפי שהם בתושב"כ.

וכן הוא בנדו"ד⁵⁹:

<p>(57) שבת סג, א. וש"נ. (58) סוטה טז, א. (59) ראה גם שיחת פורים שנה זו ס' (לקמן ע' ...).</p>	<p>(53) ראה תו"א ס"פ תשא (פו, ג). לקו"ת במדבר יג, ג. ובכ"מ. (54) לשון הכתוב — אסתר ד, ג. ח, יז. (55) שם ח, טז. (56) מגילה טז, ב.</p>
---	--

כיון ש"אין מקרא יוצא מידי פשוטו", ברור הדבר ש"ליהודים היתה אורה" — ו"כן תהי' לנו"⁶⁰ — פירושו "אורה" כפשוטו בעוה"ז הגשמי, למטה מעשרה טפחים;

אבל כאשר נשאלת השאלה: מהי ההסברה בזה ש"ליהודים היתה אורה" — הרי ענינו של יהודי שהוא "חלק אלקה ממעל ממש"⁶¹, שזה צריך להיות אצלו העיקר, וא"כ, איך שייך לומר שיהי' אצלו מעמד ומצב של "אורה", בה בשעה שנמצא בעולם העשי', עוה"ז הגשמי, ש"הרשעים גוברים בו" וכו' (ובפרט ע"פ המבואר בע"ח⁶² ומובא בתניא⁶³ כל פרטי הענינים שבזה) — אזי באה תושבע"פ להסביר ולפרש ולכאר ולהאיר, שהאפשרות שתהי' ליהודי "אורה" כפשוטו היא — כאשר הדבר קשור עם "אורה זו תורה".

והענין בזה — שבידעו הוראת התורה, אזי פועל בכל דבר חומרי שיתבטל מחומריותו, ובכל דבר גשמי — שהרוחניות שבגשמיות תתגבר על הגשמיות שבזה, ודוקא עי"ז שמהפך את החומריות לגשמיות, ומגביר את הרוחניות על הגשמיות — אזי נעשה אור גדול ביותר, כלשון הכתוב⁶⁴ ש"יתרון האור (ניכר דוקא כשבא) מן החושך", ובלשון הזהר⁶⁵: "אתהפכא חשוכא לנהורא", ודוקא עי"ז מגיע לדרגא נעלית כזו שלולי זאת לא הי' יכול להגיע אלי' (וכמו בענין ה"שמחה" שלאחרי ה"אורה" — ששמחת פורים היא באופן ד"עד דלא ידע"⁶⁶).

והיינו, שע"י שנעשה "אורה" בפנימיות הענינים, "אורה זו תורה" — נעשה אח"כ גם ענין ה"אורה" כפשוטו (כפשטות המקרא) בגלוי, וכן תהי' לנו.

יב. וכדי להשתתף ולזרז בזה ככל האפשרי — יש להודיע:

בכל מקום שישנם הספרים שיוצאים-לאור ונפוצים ע"י "קה"ת" ואנשי ליובאוויטש — הנה החל מר"ח אדר שבו מכריזין ומשמיעין כו', עד לאחרי ימי הפסח,

— שבר"ח אדר מתחיל ענין הפורים [כמדובר לעיל⁶⁷ אודות דברי הירושלמי⁶⁸ על הפסוק²² "החודש אשר נהפך להם", שמר"ח אדר יש כבר

60 נוסח הבדלה במוצאי שבת ויו"ט.

61 תניא רפ"ב.

62 שמ"ב ספ"ד.

63 פ"ו. פכ"ד.

64 קהלת ב, יג.

65 ח"א ד, א.

66 מגילה ז, ב.

67 שיחת ש"פ משפטים ס" (לעיל ע'...

68 מגילה פ"א ה"א.

מעמד ומצב שמתחילים לקרוא את המגילה⁶⁹, ו"מסמך גאולה לגאולה"⁶⁹, ש"בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל"⁷⁰ —

יורידו ממחיר כל הספרים חלק הרביעי, כ"ה אחוזים, כך, שכל אלו שירצו לקנות ספרים, חוברות, קונטרסים וכו' בענינים הקשורים עם יהדות, הן נגלה והן חסידות, והן ענינים של יראת-שמים והתעוררות וכו', באיזה לשון שתהי' — יוכלו לקנותם בכ"ה אחוזים זול יותר,

— שבאמת הרי זה כ"ה אחוזים יקר יותר, כיון שע"ז יגיעו הספרים לעוד יהודי נוסף, שני יהודים, וריבוי יהודים —

ע"י ההשתתפות בזה מקרן מיוחדת, ובלבד שע"ז יתוסף אצל עוד יהודים בלימוד התורה בספרים אלו, ובאופן שהלימוד בהם יביא לידי מעשה⁷¹.

וענין זה יקרב וימהר יותר את קיום היעוד של הימים דלעתיד לבוא (שתלוי במעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות), שאז יהי' "מעשה גדול" (כמבואר בכ"מ⁷²), ובעגלא דידן.

* * *

יג. כאן המקום להדגיש ענין נוסף שבו חלוק פורים משאר הענינים — בנוגע להשתתפות של נשי ובנות ישראל.

ובהקדים — שאע"פ שבכל ענין מדייקים שייכותו לכל אחד ואחת מישראל, הנה בנוגע לפורים יש בזה הוספה ודיוק שאין מקום לוויכוח אודותיו:

בנוגע לשאר המבצעים, הנה אפילו במבצע נרות שבת קודש, יש מקום לשקו"ט מי צריך להתעסק במבצע זה: נשי ובנות ישראל, או אנשים — בהתאם ללשון המשנה⁷³ שבערב שבת צריך אדם (הבעל) לומר "הדליקו את הנר".

אבל בנוגע למבצע פורים — אין מקום לשקו"ט וברור הדבר שחייבת ומוכרחת להיות ההשתתפות של נשי ובנות ישראל במיוחד (יותר מאשר בשאר המבצעים), שהרי יש דין מפורש בשולחן-ערוך⁷⁴ ש"משלוח מנות" אצל אשה צריך להיות באופן ש"אשה תשלח לאשה",

72) ראה בהנסמן בתו"מ סה"מ כסלו ע' קצה.
73) שבת לד, א.
74) אור"ח סוסתרצ"ה (ברמ"א).

69) מגילה ו, סע"ב.
70) ר"ה יא, רע"א.
71) ראה קידושין מ, ב. וש"נ.
72) ראה קידושין מ, ב. וש"נ.

וכיון שישנה ההדגשה של נשים לנשים, שגם השולחות וגם המקבלות הן נשים, הרי מובן שהדיבור בזה יכול להיות באופן לבבי ("הארציקער") ובנוגע לפועל דוקא ע"י נשים ובנות, כיון שהן "בעובי הקורה" (יותר מאשר במבצע צדקה וכל שאר המבצעים), משא"כ כאשר האיש צריך לדבר אודות משלוח מנות מאשה לאשה דוקא, הנה לאחרי כל ההשתדלות, הרי אינו בדומה ענין שנעשה באופן ש"שלוחו של אדם כמותו"⁷⁵, בה בשעה שיכול לעשותו בעצמו.

ועד שיש אריכות השקו"ט בענין "שלוחו של אדם כמותו" בנוגע לקידושין, אם יש נפק"מ בין כהן וישראל, אנשים ונשים וכו'⁷⁶, שאין כאן המקום להאריך בזה, והובא רק בדרך אגב, ולא סתם "בדרך אגב", אלא לזירוז יותר — שבודאי תהי' ההשתתפות של נשי ובנות ישראל בנוגע למבצע פורים, אם כי בדרכי צניעות, אבל באופן שיהי' ביתר שאת וביתר עוז.

ובפרט מצד הענין ד"מסמך גאולה לגאולה", שבשניהם מודגש חלקן של נשי ישראל: בגאולה דפורים — "אף הן היו באותו הנס"⁷⁷, ובגאולה דפסח — "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים"⁷⁸,

ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁷⁹ — שגם בנוגע לגאולה האמיתית והשלימה מגלות זה ע"י משיח צדקנו, יש צורך בזכות של "נשים צדקניות", החל מהשתתפותן ביתר שאת וביתר עוז, ובדרכי צניעות, במבצע פורים, ועד"ז בשאר המבצעים, ומתוך שמחה וטוב לבב.

יד. ועד"ז כאן המקום להשלים גם בנוגע למשנ"ת בהתוועדות דשבת⁶⁷ בפירוש הכתוב²² "החודש אשר נהפך להם וגו'":

דובר אודות דברי הירושלמי⁶⁸ שממ"ש "החודש אשר נהפך גו'" (שקאי על כל החודש), למדים שמי שלא תהי' לו מגילה ב"ד וט"ו, יכול לקרוא את המגילה החל מר"ח אדר. וזוהי גם ההסברה על הוראת וציווי התורה "משנכנס אדר מרבין בשמחה" — שענין זה מתחיל כבר מר"ח אדר.

ושאלו על זה, שבקריאת המגילה וההוספה בשמחה מר"ח אדר,

77) מגילה ד, א. וש"נ.

78) סוטה יא, ריש ע"ב.

79) מיכה ז, טו.

75) ברכות לד, ב (במשנה). וש"נ.

76) ראה ב"מ יו"ד סע"ב ובתוס' ושטמ"ק

שם. ועוד.

נראה הענין ד"החודש אשר נהפך גו" כפי שהוא בכל שנה ושנה, אבל איך הי' ענין זה בשנה הראשונה:

כיון ש"החודש אשר נהפך להם" נאמר במגילת אסתר, צ"ל לכאורה הפירוש בזה שגם בשנה ראשונה הי' הענין ד"החודש אשר נהפך גו" כפשוטו. ואינו מובן: איך הי' ניכר הדבר אז, בה בשעה שבשלשה עשר בו היתה המלחמה כו', ואילו יום מנוחה הי' רק בארבעה עשר בו, ובשושן הבירה — רק בחמשה עשר בו?!

טו. והביאור בזה מובן גם בפשטות — ע"פ ביאור חז"ל במ"ש⁸⁰ "הפיל פור הוא הגורל", שהי' בפעם הראשונה.

איתא בגמרא במסכת מגילה⁸¹: "תנא, כיון שנפל פור בחודש אדר, שמח (המין הרשע) שמחה גדולה, אמר, נפל לי פור בירח שמת בו משה" (מושיען של ישראל), והברייתא מסיימת: "ולא הי' יודע שבשבעה באדר מת⁸² ובשבעה באדר נולד" (כדאי הלידה שתכפר על המיתה), והיינו, שאין זה כפי שיכולים לחשוב לכאורה שהם זה כנגד זה, אלא כפי שרואים בפועל, שהענין שבו נולד מושיען של ישראל גבר והכריע את הענין שבו מת, ועד לאופן שנעשה שמחה, ושמחה "עד דלא ידע"⁶⁶.

והרי זה ענין ששייך לכל החודש — כדיוק הלשון "ירח שמת בו משה" (ולא ירח שיש בו יום שמת משה), והיינו, שלידת משה בשבעה באדר פעלה להפוך* לא רק את יום שבעה באדר והימים שלאח"ז, אלא גם את כללות החודש, שזהו חודש שבו נולד מושיען של ישראל, כך, שהענין ד"החודש אשר נהפך גו" הי' כבר בפעם הראשונה.

אלא שבפעם הראשונה לא ידעו זאת, עד שנתגלה לאח"ז, אבל לאחר שנתגלה ויודעים זאת מידי שנה שנה, הרי זה באופן ש"איגלאי למפרע" שהחודש כולו הי' במעמד ומצב שהי' צורך להפכו (להיותו "ירח שמת בו משה"), ואכן "נהפך להם" — "ונהפוך הוא"⁸³ —

(* על השאלה שמפשטות לשון הגמרא "ולא הי' יודע" משמע שירח אדר הו"ע טוב מצד עצמו (גם לפני פורים, ולא שימי הפורים פעלו למפרע הפיכת החודש לטוב), אלא שהמן לא ידע מזה — ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: א"כ למה הי' צורך להפכו? ! — וראה משנת חסידים אדר רפ"ב.

---

(80) אסתר ג, ז. — ראה לקו"ש חט"ז ע' 350 הערה 76.
 (81) יג, ב (ובפרש"י).
 (82) הביאור בזה (דלכאורה הרי ידע שמת (83) שם ט, א.

"לשמחה . . ליום טוב"²² (ככל הענינים והתוארים שנאמרו במגילה), ועד שמזה נעשה ענין בפועל ובגלוי — ש"משנכנס אדר מרבין בשמחה".

טז. ועפ"ז יתורץ גם ענין נוסף:

נתבאר לעיל⁶⁷ שהחידוש של פורים הוא שיהודי נעשה בעה"ב בגלוי גם על העבר — שי"ג הימים שלפני פורים שהיו ימים של היפך השמחה, נעשה יהודי בעה"ב עליהם ומרבה בשמחה החל מר"ח אדר. ולכאורה, כן הוא גם בכללות ענין התשובה, שתשובה שלימה היא באופן שפועלת לא רק "מכאן ולהבא", אלא מהפכת גם את העבר, כפי שמצינו בגמרא במסכת יומא⁸⁴ שע"י "תשובה מאהבה" — "זדונות נעשו לו כזכיות", היינו, שנעשה בעה"ב על ענין שבעבר, להפוך את הזדונות (לא רק ל"שגגות", אלא) מן הקצה אל הקצה — שיהיו "זכיות"; וא"כ, מהו החידוש של פורים?

אך החילוק הוא — שהענין ש"זדונות נעשו לו כזכיות" שע"י התשובה, הוא באופן שיודעים זאת בשכל, בגלל שכך לומדים בתורת אמת, ולעתיד לבוא יראו זאת בגלוי; משא"כ בפורים, רואים זאת בגלוי בעיני בשר גם עתה — שבכוא ר"ח אדר, נעשית ההנהגה בפועל באופן ש"מרבין בשמחה" כאן למטה מעשרה טפחים.

יז. וזהו גם כללות החילוק בין פורים ליום הכיפורים (שכללות ענין התשובה כפי שהוא ב"שנה", הרי זה יוהכ"פ שהוא יום התשובה⁸⁵): איתא בתיקוני זהר⁸⁶ ש"כפורים" הוא אותיות "כ-פורים", שזה מורה שפורים הוא נעלה יותר מיום הכיפורים, עד כדי כך, שיוהכ"פ הוא רק "כפורים" בכ"ף הדמיון.

ומבאר רבינו הזקן בארוכה⁸⁷, שבשני הימים, הן בפורים והן ביוהכ"פ, ישנו ענין הגורל: ביוהכ"פ — "טרף בקלפי"⁸⁸, ובפורים — "הפיל פור הוא הגורל"⁸⁹. אבל החילוק ביניהם — שהמעלה בפורים היא שקשור עם הגוף, כפי שנמשך במצוה דאכילה ושת"י; משא"כ ביוהכ"פ אין זה נמשך באכילה ושת"י (ואדרבה: יוהכ"פ אסור באכילה ושת"י), אלא נשאר בענינים רוחניים. ועד"ז בנוגע לפעולת התשובה דיוהכ"פ ש"זדונות נעשו לו כזכיות" — שיודעים זאת ברוחניות הענינים.

(87) ראה תו"א מג"א צב, ד. שם צה,

סע"ד. הוספות קכא, א. וראה גם תו"מ חס"ג ע' 282. וש"נ.

(88) יומא רפ"ד.

(84) פו, א"ב.

(85) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ז.

(86) תכ"א (נו, ב).

וזהו גם מה שרואים בפועל, שרק לאחרי יוהכ"פ — לאחרי ש"סלחתי כדברך"⁸⁹ — אזי ההנהגה היא בשמחה, משא"כ בעשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, עשרת ימי תשובה — שנקראים "ימים נוראים", שאז ישנו הענין ד"המלך המשפט", "המלך הקדוש", ככל פרטי הענינים שנתבארו בראשונים ובאחרונים וכו'.

והיינו, שאע"פ שיודעים שיהי' הענין ד"סלחתי כדברך", ויש דין בשו"ע⁹⁰ שכאשר מבקשים מחילה ג"פ חייב למחול כו', וכיון ש"מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל"⁹¹, בודאי שגם הקב"ה יעשה כן, ועד שכבר בערב ר"ה "לובשים לבנים ומתעטפין לבנים", כיון שבטוחים שזוכים בדין⁹² — הרי בנוגע לפועל ישנו אופן ההנהגה דעשי"ת כו'.

ויוצא מזה לגמרי — אופן ההנהגה בימים שלפני פורים, שאז נעשית בגלוי ההנהגה בשמחה למטה מעשרה טפחים, ובזה רואים בגלוי למטה מעשרה טפחים שיהודי נעשה בעה"ב על העבר.

יח. וכאמור לעיל בהתוועדות של יום השבת⁶⁷, שמכל ענין צריך ליקח "בכך" בנוגע לפועל:

כשפוגשים יהודי ורואים שמעמדו ומצבו ברוחניות הוא לכאורה כפי שהי' אז לפני פורים כו' — צריכים לומר לו: הנך יכול להיות בעה"ב לא רק על היום, מחר ומחרתיים; אם רק תרצה, הנה "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁹³ יש ביכלתך להיות בעה"ב על כל העבר, ועד שביכלתך לשנותו כו'.

וכאמור לעיל) בהתוועדות דשבת), שענין זה יכול לבוא באופן ד"משפטים" — בהסברה בשכל, ועד שמבינה זאת גם נפשו הבהמית של היהודי שמדברים עמו, כיון שמטריח את עצמו ומסביר זאת לנפש הבהמית שלו כו'.

יט. ויה"ר — בלשון הידוע שאומרים בכל התחלת וקודם ימי השבוע — ש"כן תהי' לנו", כל הענינים של "אורה ושמחה וששון ויקר", כפי שהם בפנימיות הענינים: "אורה זו תורה ושמחה זה יום טוב וששון זו מילה ויקר אלו תפילין"⁶⁶, ויומשך בגלוי למטה מעשרה טפחים עד לענינים גשמיים, "אורה ושמחה וששון ויקר" כפשוטם.

89) ראה לקו"ש חכ"ד ע' 570 הערה 10. 91) תהלים קמז, יט. וראה שמו"ר פ"ל, וש"נ.
90) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתר"ו ס"ב. 92) טואו"ח סוסתקפ"א.
93) לשון הזהר — ח"א קכט, סע"א. וש"נ.

וכל זה יתחיל מר"ח אדר — כאמור לעיל "החודש אשר נהפך להם", ובפרט כמאמר המשנה "באחד באדר משמיעין על השקלים", ומיד לאח"ז: "ועל הכלאים" — שאסור לבלבל עניני סדרי הטבע, ועאכ"כ שלא לעשות "כלאים" רח"ל בין גויים ויהודים, ע"ז שנותנים לגוי פיסת-נייר שבה נרשם שנעשה "גר", אע"פ שאין לזה מקום בהלכה וכו' — הנה גם על זה מזהירים ומשמיעים ומכריזים מ"אחד באדר".

וכאמור לעיל (ס") שזהו ענין שנוגע לכלל ישראל ולכל אחד ואחת מישראל, ובמילא בודאי "הלכה כרבים", כך שבודאי ננצח בזה, ויה"ר שיהי' זה בקרוב ממש, ובאופן של קירוב הלבבות — ע"י עניני תומ"צ של כל אחד ואחת מישראל,

ובאופן שיומשך ב"מתנות לאביונים", ולפנ"ז — ב"משלוח מנות איש לרעהו", ע"י ההכנה לזה החל מר"ח אדר, ובשמחה ובטוב לבב.

וזה ימהר עוד יותר — שהרי הממנו יבצר כל דבר — שעוד לפני בוא ימי הפורים באופן ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"⁹⁴, יבוא משיח צדקנו, למטה מעשרה טפחים, ובשמחה ובטוב לבב, ונצא מהחושך כפול ומכופל של הגלות "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובכנותינו"⁹⁵, עד ש"לא תשאר פרסה"⁹⁶, ובקרוב ממש ובעגלא דידן.

96) שם, כו.

94) מגילה יד, א. וש"נ.

95) בא יו"ד, ט.

הוספה

א

בי"ה. כז' טבת תשט"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מח"י טבת, בו כותב אודות הנסיון שעמד בו בהנוגע לחינוך בניו על טהרת הקדש ללמדם תורתנו הק' תורת אלקים חיים ולהדריכם בקיום המצות, ואשרי חלקו אשר בניו ממשיכים בדרך התורה והמצוה שרק באופן כזה ממשיכים ברכות השם יתברך ויתעלה להילדים ולאבותיהם, האב והאם גם יחד, כי נאמן השם יתברך לשלם שכר האבות המחנכים בניהם כפי רצון הבורא בהמצטרך להם, ואדרבה עליו להוסיף אומץ לגדל את כל ילידיהם שיחיו כפי רצון הבורא לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ואז הרי מלך העולם הזן ומפרנס לכל יפרנס גם אותו ואת בניו ביתו שיחיו.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ב

בי"ה, כ"ח סיון תשי"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מוה' בנימין שי

שלום וברכה!

... בהזדמנות זו אביע עוד הפעם שביעת רצוני מהפגישה עם כ' ותלמידיו שיחיו, ויהי רצון אשר ישפיע עליהם לקרבם עוד יותר ועוד יותר לתורת ה' ולמצותיו, אשר בכל התקופות ובפרט בזמננו זה, הוא ענין חיוני בפועל, כי לא כימים הראשונים הימים האלה אשר אז גם בבית ראו הילדים אורח חיים

ב

מוה' בנימין: צרו"ל.

כי לא כימים הראשונים הימים האלה כו': ראה גם אג"ק ח"ד אגרת תקמ"ט. ח"י אגרת ג"ב. ח"ד אגרת ה'קפ"א. ח"כ"ב אגרת ח'תלד, ובהנסמן בהערות שם. ובכ"מ.

מסורתי במילואו, ובדורנו דור יתום כל זה צריכה להשפיע הישיבה והתלמוד תורה, ואפילו באותם העניינים שהם הם הכי פשוטים ועיקרים ביהדות.

ואשרי חלקו של כל אלו המתעסקים בשטח זה, ושכרם אין די באר, ובמדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה, אלא שכמה פעמים ככה – לכל לראש, כשמתכוונים לבנות ביתם הם בית בישראל על יסודי התורה והמצוה, שיהי מאושר בגשמיות וברוחניות.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג

בי"ה, ד' תשרי תשי"ט
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' ישראל עזריאל שי

שלום וברכה!

... נעם לי לקרות במכתבו שמנהיג בת"ת חינוך ע"ד חינוך הישן, והעיקר אשר המורה מגודל זקן ופיאות, שאז הרי עצם מראה המורה משפיע על התלמידים, רוח דיראת שמים וכו', ויהי רצון שיצליח להעמיד תלמידים זרע ברך ה', ובודאי במדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכ"פ ככה, יראה רוב נחת אמיתי הוא נחת יהודי חסידותי ביחד עם זוגתו תחי' מכל יו"ח שיחיו בבריאות גופם ובריאות נשמתם גם יחד, והרי גם גוף הישראלי קדוש הוא, וכלשון רבנו הזקן (פרק מט' בתניא קדישא): ובנו בחרת (והרי מקום בחירה

אין די באר: ע"פ ישעי' מ, טז.

ובמדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.
אלא שכמה פעמים ככה: ראה פרש"י תשא לד, ז (מתוספתא סוטה פ"ד ה"א). ועוד.

ג

מוה' ישראל עזריאל: פעלדמאָן, מילוואָקי. אגרות נוספות אליו (י"ט תמוז השי"ת; כ מנ"א השי"ת; כ"ו מנחם אב התשי"א) – נדפסו בקונטרס לש"פ פינחס תשע"ב.

זרע ברך ה': ישעי' סא, ט.

במדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.
אלא שכ"פ ככה: ראה פרש"י תשא לד, ז (מתוספתא סוטה פ"ד ה"א). ועוד.
(פרק מט' בתניא קדישא): סט, סע"ב ואילך. וראה סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך.
ובנו בחרת: נוסח ברכת אהבת עולם דתפלת שחרית.

חפשית דוקא בעצמותו ומהותו, כמבואר בכ"מ) הוא הגוף החומרי הנדמה
בחומריותו לגופי אוה"ע.

בברכת חתימה וגמח"ט ולבשו"ט.

(והרי מקום בחירה חפשית . . כמבואר בכ"מ): ראה לקו"ת אמור לח, ב. וראה לקו"ש ח"ד
ע' 1309. חי"ח ס"ע 407 ואילך. חכ"ג ע' 219. ובכ"מ.

לזכות

הילדה מארייאשא בת רבקה

לרגל הכנסה לעול המצוות

כ"ח שבט, ה'תשפ"ב

ולזכות אחיותי ואחי

מושקא בת רבקה, חנה בת רבקה, זעלדא רחל בת רבקה,

שטערנא שרה בת רבקה, פריידא גיטל בת רבקה,

מנחם מענדל בן רבקה

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

חיים אהרן בן הינדא מינדל וזוגתו רבקה בת חי' בלומא

ולזכות זקניהם

הרה"ת יוסף יונתן בן אסתר טויבא וזוגתו הינדא מינדל בת רבקה מירל

הרה"ת אברהם שמואל בן ליבא וזוגתו רבקה מירל בת גיטל

הרה"ת שלום דובער הלוי בן אסתר וזוגתו חי' בלומא בת שולע שפרה